

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه
گوازنک، زنجان

آیین نامه مقررات آموزشی دوره دکتری مستقیم (از کارشناسی)

برای دانشجویان ورودی ۱۴۰۳ و به بعد

این آیین نامه در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۷ شورای آموزشی دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه

زنجان مورد بحث، بررسی و مصوب شد.

بسمه تعالی

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۰۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در راستای حفظ و ارتقاء کیفیت آموزشی در نظام آموزش عالی کشور و تحقق گام دوم انقلاب اسلامی، مرجعیت علمی و مشارکت دانشگاه‌ها در تمدن‌سازی با رویکرد حکمتی و دانایی‌محور، آیین‌نامه آموزشی دوره تحصیلی دکتری مستقیم (از کارشناسی) تدوین شد. این آیین‌نامه در دو بخش عمومی و اختصاصی همراه با پیوست تعاریف، تنظیم شده است.

ماده ۱. هدف

هدف از برگزاری دوره، توجه بیشتر به دانشجویان مستعد و علاقه‌مند به تحصیل و تحقیق، ایجاد زمینه مناسب برای ارتقاء کیفیت آموزش در مقطع تحصیلات تکمیلی، بهره‌وری دوره آموزشی-پژوهشی، بهره‌گیری از توانمندی‌ها و پتانسیل نیروهای جوان و خلاق در پژوهش و توسعه مرزهای دانش و تسریع در تربیت پژوهشگر کارآمد متناسب با نیازهای کشور است.

بخش نخست: مواد عمومی

ماده ۲. شرط ورود به دانشگاه، تأیید شایستگی‌های علمی و عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی کارشناسی ارشد به صورت متمرکز (که توسط سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور برگزار می‌شود) و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت عتف است.

تبصره ۱. برگزیدگان المپیادها رشته‌های مربوطه با معرفی رسمی از سوی سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش و برگزیدگان مسابقات دانشجویی کشور (با تأیید انجمن ذیربط) که مدال طلا، نقره یا برنز کسب کرده‌اند و دانش‌آموختگان دوره کارشناسی پیوسته واجد شرایط آیین‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان به شماره ۲/۳۰۷۸۶۲ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۷ و آیین‌نامه پذیرش بدون آزمون استعدادهای درخشان به شیوه استاد محور مبتنی بر رفع نیازهای کشور به شماره ۲/۳۷۹۶۰۲ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۸ وزارت عتف می‌توانند بدون شرکت در آزمون سراسری در این دوره شرکت کرده و از تسهیلات این آیین‌نامه بهره‌مند شوند.

تبصره ۲. واجدین شرایط تبصره ۱ مندرج در ماده ۲، مدارک خود را به همراه سوابق تحصیلی به دانشگاه تحویل می‌دهند تا ضمن تطبیق شرایط عمومی و اختصاصی با آیین‌نامه، افراد واجد شرایط برای انجام مصاحبه دعوت شوند. دانشگاه پس از بررسی سوابق تحصیلی و انجام مصاحبه، پذیرفته شدگان را که حد نصاب کیفیت علمی مجاز شرکت در دوره را کسب نموده‌اند، تعیین کرده و اسامی ایشان را به سازمان سنجش اعلام می‌کند.

ماده ۳. دانشگاه موظف است در رشته‌های مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی و دوره‌هایی که مجوز آن را از شورای دفتر گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت عتف دریافت نموده است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه‌های آموزشی و

درسی را که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت عتف و مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی تدوین گردیده است اجرا نماید.

ماده ۴. چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس این دوره در تمامی رشته‌ها با رعایت پیشنیاز (تقدم و تاخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب بر عهده دانشگاه است.

تبصره ۱. دانشجو در آخرین فصل تحصیلی که منجر به دانش‌آموختگی می‌شود، از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۵. در صورت به‌دست نیامدن نمره قبولی در خارج از سنوات مجاز تحصیلی در هر درس یا حذف غیرموجه درس به تشخیص دانشگاه، پرداخته هزینه برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان جهت انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، توسط هیئت امنای دانشگاه تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده ۶. شرکت دانشجو در تمام جلسات کلاس درس، الزامی است.

تبصره ۱. اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس، غیبت کند، نمره آن درس صفر ثبت می‌شود. در صورتی که در شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس صفر و نمره آن، از مجموع درس‌های آن فصل حذف می‌شود.

تبصره ۲. نظارت بر رعایت نظم و انضباط آموزشی و مقررات دانشگاه توسط دانشجو در کلاس درس بر عهده مدرس درس می‌باشد. مدرس درس موظف به ثبت حضور و غیاب دانشجویان در هر جلسه و گزارش آن مطابق ضوابط دانشگاه است و دانشگاه موظف است نسبت به ثبت الکترونیکی آمار برگزاری کلاس‌ها و حضور و غیاب دانشجویان اقدام نماید.

ماده ۷. پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، توسط مدرس همان درس و بر اساس حضور، شرکت در فعالیت‌های کلاسی، انجام تکالیف درس و نتایج امتحانات ارزشیابی می‌شود.

تبصره ۱. برگزاری آزمون کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

تبصره ۲. مدرس درس موظف است در چارچوب ضوابط دانشگاه، نمره درس را پس از برگزاری امتحان ثبت موقت و جهت رسیدگی به اعتراضات مکتوب دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، اقدام به بازبینی اوراق امتحانی درس و نتیجه آن حداکثر ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان، به دانشجو و دانشگاه اعلام و ثبت نهایی نماید. دانشگاه موظف به ایجاد سامانه الکترونیک و نرم‌افزاری برای اجرایی سازی این تبصره می‌باشد.

تبصره ۳. مدرس درس موظف است برگه‌های امتحانی و سایر فعالیت‌های درسی و مستندات آزمون در هر درس را پس از پایان امتحانات به عنوان سوابق درس حداقل یک نیمسال تحصیلی نزد خود نگهداری نماید.

تبصره ۴. نمره هر یک از دروس پس از انقضای مدت مذکور و ثبت نهایی غیر قابل تغییر می‌باشد. در صورت درخواست مدرس جهت تغییر نمره ثبت شده، فرم اصلاح نمره و دلایل اشتباه صورت پذیرفته در ثبت نمره توسط مدرس در شورای آموزشی دانشگاه مطرح و در صورت تصویب، دانشگاه مجاز به اصلاح نمره می‌باشد.

ماده ۸. سقف مدت مجاز تحصیل در این دوره محدود و با اتمام سنوات مجاز، امکان تحصیل از دانشجو سلب و محروم از ادامه تحصیل می‌شود.

تبصره ۱. مدت مجاز مرخصی‌های بدون احتساب سنوات مطابق ضوابط دانشگاه قابل استفاده برای دانشجو به شرح زیر است:

- مرخصی زایمان برای هر فرزند (مطابق قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب مجلس شورای اسلامی)، یک نیمسال تحصیلی در طول دوره بارداری و حداکثر ۴ نیمسال پس از زایمان برای مادران دانشجو دارای فرزند زیر دو سال.
- مرخصی پزشکی، حداکثر ۲ نیمسال تحصیلی.
- سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند ماموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا ۲ نیمسال تحصیلی.

ماده ۹. دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً یا از طریق وکیل قانونی خود و به صورت رسمی به آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یکبار و تا حداکثر دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیراینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

تبصره ۱. تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل به شرط امکان اتمام واحدهای باقیمانده در سنوات مجاز تحصیلی، صرفاً بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۲. عدم انتخاب واحد در هر نیمسال توسط دانشجو به عنوان انصراف از تحصیل بوده و در صورت عدم پیگیری دانشجو جهت تعیین وضعیت آموزشی در آن نیمسال تحصیلی، وضعیت آموزشی دانشجو در پایان همان نیمسال تحصیلی انصراف از تحصیل اعمال می‌شود.

ماده ۱۰. دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو ثبت شده و این نمره‌ها در میانگین نیمسال و میانگین کل دوره محاسبه می‌شود.

تبصره ۱. دانشگاه مجاز است با درخواست کتبی دانشجو مبنی بر بلااثر نمودن نمره حداکثر یک درس مردودی از میانگین کل دوره موافقت نماید. نمره مردودی درس مذکور در ریز نمرات ثبت و در میانگین نیمسال تحصیلی محاسبه می‌شود. درخواست کتبی دانشجو و حذف درس مردودی صرفاً پس از قبولی در آن درس قابل انجام است. گذراندن دروس با استفاده از ماده مذکور، مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند و شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت عتف، مجاز است دانشجویی را که از این تبصره استفاده می‌نماید و به واسطه آن حائز شرایط استعداد درخشان می‌شود، از شمول تسهیلات خود خارج نماید.

تبصره ۲. تسهیلات این ماده برای دانشجویانی که به دلیل تقلب، غیبت و یا حکم انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، شامل نمی‌شود.

ماده ۱۱. معادل‌سازی نمرات دروس گذرانده شده برای دانشجویان انصرافی، اخراجی و تغییر گرایش، با رعایت موارد زیر انجام می‌شود.

- از زمان گذراندن آن درس بیش از ۵ سال نگذشته و حداقل نمره قابل قبول ۱۴ را در دانشگاه یا رشته مبداء کسب کرده باشد.
- درس از دوره یا دوره‌هایی که منجر به اخذ مدرک تحصیلی رسمی شده باشد نمی‌تواند معادل‌سازی شود.
- به منظور جلوگیری از تضییع حقوق دیگر دانشجویان، دانشگاه بایستی بر اساس شیوه‌نامه مصوب شورای آموزشی، برای معادل‌سازی نمرات که در زمان درخواست دانشجوی، کتباً به وی اطلاع‌رسانی می‌کند، ضریب معادل‌سازی نمرات را بر اساس کیفیت و ویژگی‌های دانشگاه یا رشته مبداء و مقصد تعیین و اعمال نماید و نمره معادل‌سازی شده در نمرات دانشگاه مقصد درج شود.
- به ازای هر ۱۲ واحد ترمی از دروس معادل‌سازی شده یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی کاسته می‌شود.

ماده ۱۲. برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره تقویم آموزشی، زمان انتخاب واحد، زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری، چگونگی اعلام و ثبت نمره، نحوه اعتراض به نتایج امتحانات و تاریخ تجدید نظر، قبل از شروع سال تحصیلی توسط آموزش دانشگاه انجام و در صفحه اینترنتی دانشگاه اطلاع‌رسانی می‌شود.

ماده ۱۳. تغییر رشته و انتقال دانشجوی دوره دکتری مستقیم در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی یا غیر دولتی) ممنوع است.

تبصره ۱. تغییر گرایش در همان مجموعه امتحانی دانشگاه در صورت کسب نمره قبولی آزمون، مطابق اعلام سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش پس از تایید دانشگاه، مجاز است.

بخش دوم: مواد اختصاصی

ضوابط و مقررات آموزشی

ماده ۱۴. مدت مجاز تحصیل دوره ۱۰ نیمسال و تحصیل در این دوره تمام وقت است.

تبصره ۱. مدت مجاز تحصیل می‌تواند تا حداکثر ۲ نیمسال تحصیلی با تأیید دانشگاه افزایش یابد.

تبصره ۲. در صورت افزایش سنوات موضوع تبصره ۱ این ماده و موجه نبودن آن از نظر دانشگاه، پرداخت هزینه برای دانشجوی مشمول آموزش رایگان جهت سنوات غیر مجاز، توسط هیئت امنای دانشگاه تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده ۱۵. دانشجو می‌تواند در صورت تأیید دانشگاه، یک نیمسال از مرخصی با احتساب سنوات استفاده کند.

ماده ۱۶. تحصیل همزمان دانشجو در کلیه شیوه‌های آموزشی و دوره‌های تخصصی دانشگاه‌ها (دولتی و غیر دولتی) ممنوع است.

ماده ۱۷. تعداد واحدهای درسی دوره دکتری مستقیم بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت عتف و مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی است.

ماده ۱۸. دانشجو ملزم است در هر نیمسال حداقل ۸ واحد و حداکثر ۱۲ واحد درسی اخذ کند.

تبصره ۱. دانشجو در دوره پژوهشی، از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است.

تبصره ۲. در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۳. در شرایط اضطرار، حذف یک درس با درخواست کتبی دانشجو، احتساب آن نیمسال در سنوات تحصیلی و تأیید دانشگاه، قبل از شروع امتحانات امکان‌پذیر است.

ماده ۱۹. چنانچه دانشجو در رشته یا گرایش غیرمرتبط با رشته دوره کارشناسی خود مطابق ضوابط وزارت پذیرفته شود دانشگاه مجاز به ارائه حداکثر ۶ واحد درسی جبرانی طبق نظر گروه آموزشی است.

ماده ۲۰. گذراندن بخش آموزشی در مدت بیش از ۴ نیمسال منجر به خروج دانشجو از دوره می‌شود.

ماده ۲۱. نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ است.

ماده ۲۲. میانگین قابل قبول در هر نیمسال ۱۶ و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۶ باشد دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

ماده ۲۳. دو نیمسال مشروطی، منجر به خروج دانشجو از دوره می‌شود.

ماده ۲۴. معدل کل کمتر از ۱۶ در پایان بخش آموزشی منجر به خروج دانشجو از دوره می‌شود.

تبصره ۱. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۶ باشد اجازه ورود به مرحله ارزیابی جامع را ندارد و برای ترمیم میانگین کل یک نیمسال با رعایت سقف مجاز دوره آموزشی به وی فرصت داده می‌شود.

ماده ۲۵. معدل کل کمتر از ۱۴ در پایان بخش آموزشی منجر به اخراج دانشجو می‌شود.

ماده ۲۶. کسانی که طبق مواد ۲۰، ۲۳ و ۲۴ این آیین‌نامه از دوره خارج می‌شوند، وارد دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته شده و ادامه تحصیل دانشجو مطابق آیین‌نامه یکپارچه مقررات آموزشی وزارت عتف است و دانش‌آموختگان می‌توانند در آزمون‌های ورودی دکتری ناپیوسته که سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش برگزار می‌کند، شرکت کنند.

ماده ۲۷. دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال دوم موظف است استاد راهنمای رساله خود را بر اساس شرایط انتخاب استاد راهنمای رساله مطابق با آیین‌نامه دوره دکتری ناپیوسته مصوب وزارت عتف تعیین نماید.

ماده ۲۸. برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، اتمام حداقل واحد آموزشی و کسب میانگین کل حداقل ۱۶ و احراز بسندگی زبان خارجی مطابق با شیوه‌نامه ابلاغی معاونت آموزشی وزارت عتف الزامی است.

ماده ۲۹. برگزاری امتحان جامع منوط به درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنمای رساله است.

تبصره ۱. حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع، ۱۶ است. در صورت مردود شدن در اولین امتحان جامع حداکثر سه ماه به دانشجو فرصت داده می‌شود تا بار دیگر امتحان جامع را بگذراند. دانشجو باید حداکثر تا پایان نیمسال پنجم امتحان جامع خود را با موفقیت گذرانده باشد در غیر اینصورت ادامه تحصیل دانشجو طبق ماده ۲۶ خواهد بود.

تبصره ۲. مردود شدن برای بار دوم در امتحان جامع منجر به خروج دانشجو از دوره و ادامه تحصیل دانشجو طبق ماده ۲۶ خواهد بود.

ماده ۳۰. در صورت تمایل و ارائه درخواست کتبی به دانشکده، دانشجویانی که در حال گذراندن بخش آموزشی بوده یا دانشجویانی که امتحان جامع را گذرانده‌اند حداکثر تا یک نیمسال پس از اتمام بخش آموزشی، می‌توانند وارد دوره کارشناسی ارشد شده و مطابق آیین‌نامه یکپارچه مقررات آموزشی وزارت عتف ادامه تحصیل دهند.

ماده ۳۱. قبول شدن در امتحان جامع به معنای ورود به بخش پژوهشی و کار بر روی رساله دکتری محسوب می‌شود.

ماده ۳۲. دانشگاه مجاز است مطابق ضوابط، موارد زیر را به عنوان جانشین آزمون جامع از دانشجو بپذیرد و نمره آن را بر اساس ضوابط مندرج در شیوه‌نامه اجرایی ثبت نماید:

- در صورت کسب میانگین کل ۱۸ و بالاتر توسط دانشجو به شرط عدم مردودی در دروس گذرانده شده
- کسب میانگین کل ۱۷ و بالاتر و انتشار یک مقاله علمی در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی در دوران تحصیل دکتری مستقیم با وابستگی دانشگاه محل تحصیل و تا پیش از زمان آزمون جامع

- کسب میانگین کل ۱۷ و بالاتر و ثبت یک اختراع داخلی یا بین المللی در مراجع ثبت اختراع معتبر دوران تحصیل دکتری مستقیم با وابستگی دانشگاه محل تحصیل و تا پیش از زمان آزمون جامع

ضوابط و مقررات پژوهشی

ماده ۳۳. دانشجوی موظف است مطابق با ضوابط دانشگاه حداکثر یک نیمسال بعد از امتحان جامع از پیشنهاد رساله دکتری با تأیید استاد راهنمای رساله در جلسه‌ای با حضور استاد راهنما و حداقل دو نفر از اعضای گروه آموزشی مربوطه دفاع کند.

تبصره ۱. رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای آموزشی دانشگاه تصویب می‌کند.

تبصره ۲. در صورت تأیید پیشنهاد رساله دکتری از طرف داوران جلسه دفاع و اعلام کتبی آن به دانشکده، دانشجو به صورت رسمی کار بر روی رساله دکتری خود را آغاز می‌کند.

تبصره ۳. در هنگام شروع رسمی بخش پژوهشی دوره، استاد راهنما می‌تواند حداکثر دو نفر را به عنوان استاد مشاور تعیین کند.

تبصره ۴. دانشجوی دوره دکتری مستقیم مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنمای اول به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیئت علمی مطابق ضوابط دانشگاه با مرتبه علمی حداقل استادیاری با تأیید گروه آموزشی تعیین می‌شود. انتخاب استاد راهنمای دوم و اساتید مشاور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید گروه آموزشی مطابق ضوابط دانشگاه است.

ماده ۳۴. دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیل با عنوان فرصت تحقیقاتی در یکی از دانشگاه‌های داخلی یا خارجی با رعایت ضوابط و مقررات مشغول به فعالیت شود.

ماده ۳۵. دانشجو پس از تدوین رساله و مشروط بر تأیید استاد/اساتید راهنما و دارای حداقل یکی از شرایط زیر مجاز است در حضور هیئت داوران از رساله خود دفاع کند.

۱. توجه به اهمیت انتشار دستاوردهای علمی و مرجعیت علمی کشور، چاپ دو مقاله علمی پژوهشی یا مروری معتبر و مستخرج از رساله در نشریات با درجه الف و ب مورد تأیید معاونت پژوهشی وزارت یا نشریات نمایه شده بین المللی معتبر مورد تأیید دانشگاه و یا ثبت اختراع خارجی در دفاتر بین المللی ثبت اختراع معتبر مورد تأیید دانشگاه الزامی است.

۲. چاپ حداقل یک مقاله ISI با حداقل چارک Q2.

تبصره ۱. اخذ کد DOI یا DOR (ویژه مقالات علمی پژوهشی مجلات علمی داخل کشور) معادل چاپ مقاله محسوب می‌شود.

ماده ۳۶. تهیه رساله و دفاع از آن مطابق ضوابط دانشگاه و آیین‌نامه دوره دکتری ناپیوسته مصوب وزارت عتف است.

ماده ۳۷. تاریخ دفاع از رساله دکتری برای هر دانشجو توسط استاد راهنمای رساله تعیین و در نامه‌ای رسمی به دانشکده اعلام می‌شود. این نامه می‌بایست حداقل دو ماه پیش از تاریخ تعیین شده به همراه مستندات (رساله، مقاله و یا گواهی ثبت اختراع بین‌المللی) به دانشکده تحویل شود.

ماده ۳۸. نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:

مردود (کمتر از ۱۶)

قبول با درجه: عالی (۱۹ تا ۲۰)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹)، خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)

تبصره ۱. چنانچه ارزشیابی رساله، مردود اعلام شود، با تأیید هیئت داوران و داشتن سنوات حداکثر یک نیمسال تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیئت داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجو در دفاع از رساله در بار دوم کمیته داوران می‌توانند با مدرک کارشناسی ارشد دانشجو را دانش‌آموخته اعلام نمایند و گواهی مبنی بر گذراندن دوره آموزشی دکتری به ایشان اعطا می‌شود.

تبصره ۲. حداکثر زمان اصلاح رساله پس از برگزاری جلسه نهایی دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، ۳ ماه می‌باشد. هیئت داوران موظف است در جلسه دفاع، برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تأیید نشود، نحوه ارائه نمره نهایی و قبولی یا عدم قبولی رساله را تعیین تکلیف کند.

تبصره ۳. در صورتیکه دانشجویی پس از امتحان جامع تا پایان دوره (پنج سال) موفق به چاپ مقاله نشود در صورت درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنما، طول دوره تا یک نیمسال با مجوز آموزش دانشگاه قابل تمدید بوده و در غیر اینصورت دانشجو از دوره خارج و با دفاع از پایان‌نامه خود با مدرک کارشناسی ارشد ناپیوسته دانش‌آموخته می‌شود.

ماده ۳۹. ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن همه واحدهای درسی دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت دفاع از رساله است.

تبصره ۱. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

ماده ۴۰. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و دیگر مصادیق) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۱. در صورت احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور، تخلف تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۴۱. این آیین‌نامه و تبصره‌های آن برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و پس از آن لازم‌الاجرا است. مواردی که در شیوه‌نامه اجرایی دانشگاه‌ها مطابق با این آیین‌نامه تنظیم می‌شود نیز برای دانشجویان ورودی سال ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و پس از آن لازم‌الاجرا است. برای دانشجویان ورودی‌های پیشین، مطابق با آیین‌نامه‌های ابلاغی دوره‌های خود عمل می‌شود.

ماده ۴۲. این آیین‌نامه با یک مقدمه، ۴۲ ماده و یک پیوست، در جلسه شماره ۹۷۷۳ تاریخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۷ به تصویب شورای آموزشی دانشگاه رسید و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و مستندات مرتبط با مقررات آموزشی قبلی برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ و پس از آن لغو و بلااثر است.

پیوست شماره ۱ آیین نامه

(تعاریف)

- ۱) **وزارت عتف:** منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- ۲) **شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی:** منظور شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت عتف است.
- ۳) **دانشگاه:** منظور هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز تاسیس از مراجع ذیربط که مجری دوره‌های دکتری مستقیم (از کارشناسی) است.
- ۴) **آموزش رایگان:** منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده‌کننده از بودجه عمومی دولت) است.
- ۵) **مدرس:** عضو هیئت علمی دانشگاه یا شخصی که به واسطه ابلاغ رسمی از جانب دانشگاه برای تدریس یک یا چند درس در دانشگاه بکارگیری می‌شود.
- ۶) **دانشجو:** فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و به تحصیل مشغول است.
- ۷) **دانش‌آموخته:** فردی است که یکی از رشته‌های دوره‌های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده‌است.
- ۸) **حضور:** شیوه‌هایی از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.
- ۹) **نیمسال تحصیلی:** بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
- ۱۰) **برنامه درسی:** مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی است.
- ۱۱) **واحد درسی:** ارزش مقداری درسی است که ساعات هر واحد مطابق آیین‌نامه تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی تعیین می‌شود و طبق برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی اجرا می‌شود.
هر واحد درس نظری معادل یک ساعت درس در هر هفته در طول فصل تحصیلی می‌باشد.
- ۱۲) **درس جبرانی:** درسی است که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده می‌شود. این نوع درس فقط برای دانشجویانی که از رشته‌های غیر مرتبط وارد دوره شده‌اند مطابق ضوابط وزارت قابل ارائه است.
- ۱۳) **مشروطی:** وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک فصل، بر حسب مقررات هر دوره تحصیلی، میانگین کمتر از حد نصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.
- ۱۴) **رشته تحصیلی:** یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.
- ۱۵) **دکتری مستقیم:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز و برنامه درسی آن، براساس ضوابط ابلاغی وزارت عتف و مصوب دفتر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی اجرا می‌شود.

- ۱۶) **گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیئت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.
- ۱۷) **مجموعه امتحانی:** منظور مجموعه امتحانی مندرج در دفترچه ثبت‌نام آزمون سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور است.
- ۱۸) **شورای آموزشی:** یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاستگذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود.
- ۱۹) **شیوه آموزشی - پژوهشی:** شیوه تحصیلی در دوره دکتری مستقیم که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به رساله می‌شود.
- ۲۰) **ارزیابی جامع:** بررسی همه جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری مستقیم است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.
- ۲۱) **پایان‌نامه:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.
- ۲۲) **رساله:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره دکتری مستقیم و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی با راهنمایی استاد/استادان راهنما و بر اساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می‌شود.
- ۲۳) **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیئت علمی دارای مدرک دکتری مستقیم است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان‌نامه یا رساله بر عهده دارد.
- ۲۴) **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیئت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پایان‌نامه یا رساله بر عهده دارد.
- ۲۵) **هیئت داوران:** اعضای هیئت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه و یا رساله دانشجو در دوره دکتری مستقیم مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.